

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de basın özgürlüğüne dönük baskılar gün geçtikçe artmakta; gazeteciler, saldırıların, kolluk güçleri tarafından uygulanan keyfi ve orantısız şiddetin, temelsiz soruşturma, yargılama ve mahkûmiyet kararlarının hedefi haline getirilmektedir.

Anayasa’nın 26. maddesinin etkili biçimde uygulanması, basın özgürlüğüne ve gazetecilik faaliyetlerine dönük engellemelerin kapsamlı biçimde incelenmesi, gazetecilerin maruz kaldığı hak ihlallerinin araştırılması adına Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim.

Osman Cengiz ÇANDAR

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de gazetecilik mesleğine dönük baskılar gün geçtikçe artmakta; gazeteciler, saldırıların, kolluk güçleri tarafından uygulanan keyfi ve orantısız şiddetin, temelsiz soruşturma, yargılama ve mahkûmiyet kararlarının hedefi haline getirilmektedir. Basın özgürlüğünde gelineen durum ve özgür basını “susturma” pratikleri, bağımsız kuruluşlar tarafından hazırlanan raporlarda en sarîh biçimde ortaya konmaktadır.

Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütünün hazırladığı 2023 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde Türkiye; 180 ülke arasında 165’inci sırada yer almaktadır. Endekse göre, geçtiğimiz yıla kıyasla, 16 sıra birden gerileyen Türkiye; basın özgürlüğü konusunda, Rusya, Afganistan, Pakistan, Libya ve Sudan’ın bile gerisinde kalarak "sorunlu" kategorisinden en kötü seviye olan "vahim" kategorisine düşmüştür.

RSF, Türkiye’nin içinde bulunduğu bu ‘dramatik’ gerilemede, “Kürt medyasına yönelik toplu tutuklama ve siyasi kutuplaşma kaynaklı tehditkâr sosyal faktörlerin” etkisini de vurgulamaktadır.

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) tarafından hazırlanan 2022-2023 Basın Özgürlüğü Raporu’na göre son bir yılda; -en az- 96 gazeteci fiziksel saldırıya uğramış, 43 gazeteci sözlü olarak tehdit edilmiş, 8 basın kurumu hedef gösterilmiştir. Bahsi geçen raporda, 3 Mayıs 2023

tarihi itibarıyla 47 gazetecinin gazetecilik faaliyeti nedeniyle cezaevinde olduğu belirtilmekte, tutuklu gazetecilerin yüzde 80'inin 'silahlı örgüt üyeliği' ile suçlandığı vurgulanmaktadır.

İktidarın merkeziyetçi ve otoriter yönetim anlayışı ile sistematikleşen cezalandırma pratiklerinin, istisnasız biçimde, bağımsız ve muhalif olan tüm gazetecileri hedef aldığı, bununla birlikte artan biçimde Kürt gazeteciler üzerinde yoğunlaştığı dikkati çekmektedir.

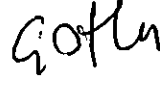
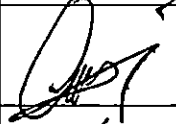
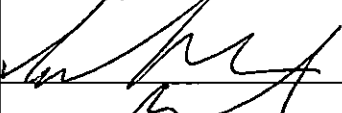
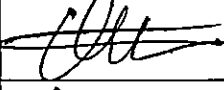
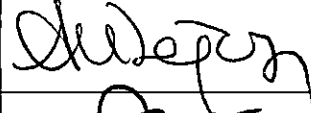
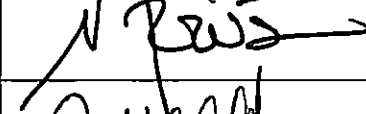
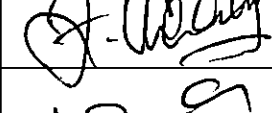
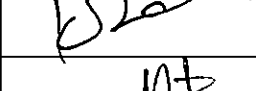
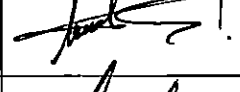
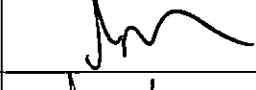
2017 yılında Diyarbakır'daki Nevruz kutlaması sırasında üniversite öğrencisi Kemal Kurkut'un polis tarafından öldürülmesini fotoğraflayan gazeteci Abdurrahman Gök'e "örgüt üyesi olmak" ve "örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla dava açılmış ve hapis cezası verilmiştir.

Van'da 11 Eylül 2020'de, Servet Turgut ve Osman Şiban'ın askerler tarafından işkence gördüğünü ortaya çıkaran Mezopotamya Ajansı muhabirleri Adnan Bilen, Zeynep Durgut, Cemil Uğur, Jinnews muhabiri Şehriban Abi, gazeteci Nazan Sala hakkında "örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla dava açılmıştır. Gazetecilerden Nazan Sala "örgüt propagandası" yaptığı gerekçesiyle ceza almıştır.

Son olarak, Tatvan Belediyesindeki taşınmazlarla ilgili yolsuzluk iddialarını gündeme getiren Gazeteci Sinan Aygül, 17 Haziran 2023 tarihinde, Tatvan Belediye Başkanı Mehmet Emin Geylani'nin resmi koruması olan polis memuru ve belediye görevlileri tarafından saldırıya uğramıştır. Saldırıyla öldürülmenin eşğine gelen Sinan Aygül'ün kanlar içindeki görüntüleri uluslararası kamuoyuna da yansımıştır. Gazeteci Aygül, saldırganların "Bir daha Başkan hakkında yazarsan geberirsin" diye tehditte bulunduklarını da bildirmiştir.

Özgür basın, adeta bir "tek sesli koro"ya dönüştürülmeye çalışılmaktadır. Bu durum, basın özgürlüğü kadar; demokratik değerlerin, temel hak ve özgürlüklerin de altını oymaktadır.

Bu bağlamda, Anayasa'nın 26. maddesinin etkili biçimde uygulanması, basın özgürlüğüne ve gazetecilik faaliyetlerine dönük engellemelerin kapsamlı biçimde incelenmesi, gazetecilerin maruz kaldığı hak ihlallerinin araştırılması adına Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim.

1	TULAY HATİMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	